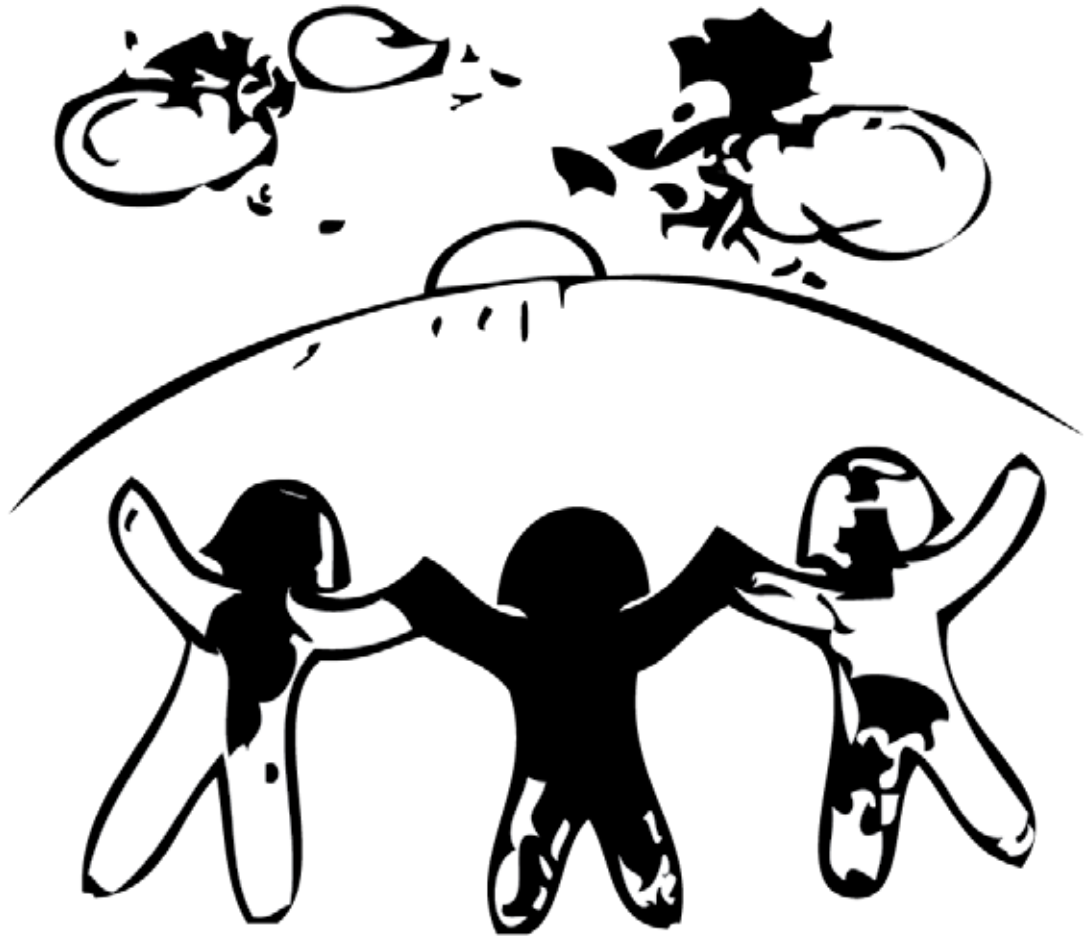

Community Engagement Approach

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း

နိုဝင်ဘာ (၂၀၁၅)

အမှာစကား

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသူတိုင်း ရောဂါဘယကင်းဝေးရေးနှင့် သက်တမ်းစေ့နေနိုင်ရေးတို့ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်ကို ပြည်သူလူထုကို အခြေပြုသော (People-centred) စနစ်ဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူနေမှုစနစ်မှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရိုင်းပင်းကူညီမှုများ၊ မိမိ၏အချိန်၊ ငွေနှင့် လုပ်အားများကို အများအတွက်ပေးလှူလေ့ရှိသည့် ပရဟိတစိတ်ဓါတ်၊ “တစ်ယောက်ကျေးဇူး တစ်ဦးမေတ္တာ” ဟူသည့် အဆိုအတိုင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မေတ္တာတရားနှင့်ကျေးဇူးတရားများကို အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်မှုများဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည်။ ဤကဲ့သို့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်၏ အလွန်ရေးပါသော ကဏ္ဍတစ်ရပ်မှာ “ပြည်သူလူထု၏ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု” ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၈ ခုနှစ်မှစ၍ ပဏမကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ကျင့်သုံးခဲ့ရာ ပြည်သူလူထုအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သောကြောင့် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ အရာတော် မြို့နယ်တွင် “ရွှေကိုမလို ရေကိုလိုသည်” ဟူသောဆောင်ပုဒ်ဖြင့် “ဆာဆာကာဝါ” ဆု (Sasakawa Prize) ကိုရရှိခဲ့ဘူးသော အောင်မြင်မှုသာမကရှိခဲ့သည်။

ဤ“ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း” (Community Engagement Approach) လက်စွဲစာအုပ်မှာ လူထုကျန်းမာဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာ ပါဝင်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးတွင် အဓိကလိုအပ်သည့် လူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းကို အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုမည့် လက်စွဲစာအုပ်ဖြစ်သည်။ လူထုပါဝင်နိုင်ရန် ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိသင့်သည့် အချက်အလက်ဗဟုသုတများကို သိစေရန် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းစီစဉ်ရာတွင် လူထုပါဝင်သည့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ကြရပါမည်။ မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် မိမိဒေသ၏ ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ရပ်ရွာလူထုအားလုံး ကိုယ်တိုင်သိရှိ၊ ကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲ စုပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်၍ ကိုယ်တိုင်စုပေါင်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့အောင် မပြတ်ထိန်းသိမ်းသည့် အလေ့အကျင့် ဖြစ်စေမည့် အကျိုးပြုလက်စွဲလည်းဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးအနုစိတ်စီမံချက်၏ အခြေခံအကျဆုံး အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော လူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်နည်းဖြင့် လူထုအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ကာ တစ်ဦးချင်း၏ ကျန်းမာရေးမှသည် ရပ်ရွာအားလုံး ပိုမိုကျန်းမာ၍ နိုင်ငံ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားများလည်း တိုးမြှင့်စေကာ နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို များစွာ အထောက်အကူ ဖြစ်ပါစေကြောင်း ဆန္ဒပြုအပ်ပါသည်။ ဤလက်စွဲစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရံပုံငွေနှင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးကူညီသော 3MDG မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလက်တွဲသော ဒါန-ရှေ့ဆောင်မြန်မာအဖွဲ့အစည်းအားလည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ထပ်လောင်းဖော်ပြအပ်ပါသည်။

(ဒေါက်တာသိန်းသိန်းဌေး)
ဒုတိယဝန်ကြီး
ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန

မာတိကာ

အမှာစကား	က
မာတိကာ	ခ
နိဒါန်း	၁
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း (Community Engagement) အဓိပ္ပါယ်	၂
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများ (Principles)	၂
ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုရာတွင် လွှမ်းမိုးနေသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအတားအဆီးများ	၂
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည့်အချက်များ	၄
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သောကျန်းမာရေးစနစ်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်စေရန် အရေးပါပုံ	၅
လူထုအတွင်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေးပါသောအရာများ	၆
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းတွင် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်နိုင်သည့်နည်းလမ်း ဥပမာများ	၆
လူထုပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း (Community Participation)	၇
ရပ်ရွာလူထု အခြေပြု လုပ်ငန်းများ တွင် လူထု ပါဝင်မှု အဆင့်များ	၈
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် လုပ်ဆောင်ချက်အဆင့်ဆင့်	၉
အဆင့် (၁) လူထုအတွင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	၉
၁.၁) အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေသူများအားအကြောင်းကြားခြင်း	၉
၁.၂) ရပ်ရွာအတွင်း ကွင်းဆင်းခြင်းအစီအစဉ် ကြိုတင်ရေးဆွဲခြင်း	၁၀
အဆင့် (၂) ရပ်ရွာ၏ ယေဘုယျအခြေအနေများကို လူထုနှင့်အတူဖော်ထုတ်ခြင်း	၁၀
၂.၁) ကျေးရွာအခြေပြုမြေပုံထင်ဟပ်ပြခြင်း (Mapping)	၁၁
၂.၂) ရာသီအလိုက်ဖြစ်စဉ်ပြပြကွဲဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း (Seasonal Calendar)	၁၂
အဆင့် (၃) ဒေသခံလူထု၏အသံကိုနားထောင်ခြင်း	၁၃
၃.၁) ရပ်ရွာလူထုအား ပိုမိုတက်ကြွစွာ ပါဝင်ပြောဆိုလာစေရန် လူထုအားလှုပ်ရှားသက်ဝင်စေခြင်း	၁၃
၃.၁.၁) လူထုအားလှုပ်ရှားသက်ဝင်စေခြင်း	၁၃
၃.၁.၂) ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း (Communication)	၁၄

စဉ်းစားခြင်း (Thinking).....	၁၄
နားထောင်ခြင်း (Listening)	၁၄
ထိရောက်မှုရှိသော နားထောင်ခြင်း.....	၁၄
စကားပြောဆိုခြင်း (Speaking).....	၁၅
အသံမဲ့ဆက်သွယ်ခြင်း (Nonverbal).....	၁၅
လူထုနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် သတိပြုရန်အချက်.....	၁၆
၃.၁.၃) ပံ့ပိုးကူညီခြင်း (Facilitation).....	၁၇
၃.၁.၄) ရပ်ရွာလူထုအားလုံး အတူတကွ ပါဝင်ဆွေးနွေးလာစေရန် မည်သို့ လုပ်ဆောင်ရမည်နည်း။ ..	၁၇
၃.၂) ပြဿနာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း.....	၁၈
၃.၃) ဦးစားပေးပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူသတ်မှတ်ခြင်း	၁၉
၃.၄) ရွေးချယ်ထားသော ပြဿနာများကို ပြေလည်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ရပ်ရွာလူထုနှင့် အတူ ဖော်ထုတ်ခြင်း	၂၀
အဆင့် (၄) ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်း ကိုအသုံးပြုခြင်း	၂၀
အဆင့် (၅) မြို့နယ်အဆင့် ကျန်းမာရေးအနုစိတ်စီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် တင်ပြခြင်း	၂၁
နောက်ဆက်တွဲ (၁).....	၂၂
ကျေးရွာအခြေပြမြေပုံထင်ဟပ်ပြခြင်း (Mapping)	22
၁) လူမှုရေးအခြေပြမြေပုံဆွဲခြင်း (Social mapping/ Village mapping).....	၂၂
၂) အရွေ့အပြောင်းပြ ရွေ့လျားမြေပုံ (Mobility Mapping).....	၂၃
၃) ခန္ဓာကိုယ်ပုံဖော်ရေးဆွဲခြင်း (Body mapping)	၂၄
နောက်ဆက်တွဲ (၂) ရာသီအလိုက်ဖြစ်စဉ်ပြပြက္ခဒိန်ရေးဆွဲနည်း (Seasonal Calendar).....	၂၅
နောက်ဆက်တွဲ (၄) ဦးစားပေးပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူသတ်မှတ်ခြင်းနည်း (၁)	၂၆
ဇယားကွက်တွင်အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Matrix Scoring)	၂၇
ဦးစားပေးပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူသတ်မှတ်ခြင်းနည်း (၂).....	၂၈
နောက်ဆက်တွဲ (၅) ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်း	၂၉
ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်များ.....	၃၅

နိဒါန်း

ဤလုပ်ငန်းဆိုင်ရာလမ်းညွှန်လက်စွဲသည် မြို့နယ်အဆင့်၊ ကျေးရွာအဆင့်ရှိ နယ်မြေဒေသလူအများ၏ ခံစားချက်၊ လိုအပ်ချက်များ၊ လူမှုစီးပွားအခြေအနေများကို ရပ်ရွာလူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ရှာဖွေ အဖြေထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးနိုင်ရန်ရည်ရွယ်သော ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်နည်းအချို့ကို ပထမအကြိမ် ရေးသားပြုစုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ဤလက်စွဲစာအုပ်အတွက်လိုအပ်ချက်များကို ဒါန-ရှေ့ဆောင်မြန်မာ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း (Charity-Oriented Myanmar) မှ လူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းစီမံချက်များ၏ ကွင်းဆင်းအတွေ့အကြုံများ၊ စံနှုန်းများ၊ အလေ့အထများ ပေါင်းစပ်ကာ ရွေးချယ်ဖော်ထုတ် ပြုစုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို မြို့နယ်အဆင့် အနုစိတ်စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း အစီအစဉ်တွင် လူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ရာ၌ အထောက်အကူပြု ပံ့ပိုးနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ စီမံကိန်းဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ/ဝန်ထမ်းများ ဌာနဆိုင်ရာမှ သက်ဆိုင်သူများအနေဖြင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ချဉ်းကပ်ခြင်းဖြင့် မြို့နယ်အဆင့်၊ ကျေးရွာအဆင့် အနုစိတ် စီမံချက်များ ရေးဆွဲရာတွင် ဒေသဆိုင်ရာပြည်သူများနှင့် လက်တွေ့ကျကျ တသားတည်း ကျစေရန်အတွက် လမ်းညွှန်ပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ အနုစိတ်စီမံချက်များရေးဆွဲရာတွင်-

- ၁) စီမံချက်၏ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်ခံရယူကြသော/ပါဝင်ကြသော ဒေသခံလူထု၏ ပါဝင်မှုကို သေချာမှုရှိစေခြင်း
- ၂) စီမံချက်ပုံစံဖော်ခြင်း၊ ရွေးချယ်မှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း
- ၃) အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ရိုးရှင်းလွယ်ကူ၍ စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းကို ထိရောက် သေချာမှုရှိစေခြင်းတို့ကို အခြေခံပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း (Community Engagement) အဓိပ္ပါယ်

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းသည် လူထုအကျိုးရှိစေရန် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက ရပ်ရွာလူထုနှင့် ခိုင်မာသောဆက်ဆံရေး ကိုတည်ဆောက်ပြီး အတူတကွ ရည်မှန်းထားသော ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်စေရန်အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ်ကြိုးပမ်းသည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ အစီအစဉ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ ချမှတ်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းဖြစ်သည်။

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများ (Principles)

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းသည် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများ (Vulnerable Groups) ဖြစ်ကြသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၊ ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ နှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ကို ဦးတည်ချဉ်းကပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ စီမံချက်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထုအား လှုပ်ရှားသက်ဝင်စေကာ အမြင်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုစေခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဆင့်များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သတိပြုရန်မှာ ဒေသခံများနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများအား ပိုမိုအကျိုးရှိအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ထိုသူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် ထိုသူတို့အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများရရှိစေရန်မှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ အတားအဆီးများအပါအဝင် အခြားလူမှုရေးဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ နှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို နားလည်မှုအားနည်းခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများထံ မရောက်ရှိအောင်တားဆီးနိုင်သည့် အဓိကအတားအဆီးဖြစ်သည်။ စီမံချက်များအောင်မြင်မှုအကျိုးရလဒ် ရရှိ/မရရှိသည် ဦးတည်အုပ်စုဝင်များ၊ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိ/မရှိ ပေါ်တွင်မူတည်သည်။¹

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုရာတွင် လွှမ်းမိုးနေသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအတားအဆီးများ

လူတစ်ယောက်၏ မွေးဖွားရာနေရာ၊ နေထိုင်ရာအရပ်၊ လုပ်ကိုင်သောအလုပ်ပုံစံအပေါ် မူတည်ကာ ကျန်းမာရေးအခြေအနေများ သိသိသာသာကွဲပြားခြားနားကြသည်ကို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးအညွှန်းကိန်းများက ဖော်ပြနေပါသည်။ ကျား/မဖြစ်တည်မှု (Gender)နှင့် ယင်းအပေါ်တွင် ခံယူမှု (Sexual Orientation) အသက်အရွယ်အပိုင်းအခြား၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ လူမျိုးဘာသာကွဲပြားမှု၊ ယဉ်ကျေးမှုစံချိန်စံညွှန်းများ၊ မသန်စွမ်းမှု၊ ပညာရေးအခြေအနေ၊ စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် နိုင်ငံရေးအခြေအနေတို့က ကျန်းမာရေးကို များစွာလွှမ်းမိုးနိုင်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို သုံးစွဲရာတွင် လွှမ်းမိုးနေသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများကို ဖြေလျော့ပေးပြီး လူတိုင်းအတွက် ကျန်းမာရေးရလဒ်ကောင်းများ

¹ World Bank, "Myanmar Essential Health Services Access Project, Community Engagement Planning Framework", August, 2014

ပေါ်ထွက်လာစေရန်အရေးကြီးသည်။ ထိုသို့ထွက်ပေါ်လာစေရန် မိမိတို့သည် ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းရည်များ၊ အားသာချက်များနှင့် ဗဟုသုတများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ချဲ့ထွင်အသုံးပြုသွားရန်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုခံယူသူများအား လွှမ်းမိုးနေသော လူမှုရေးရာ အကြောင်းအရာများကို အောက်တွင် ဥပမာအနေဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

၃ပုံ၂ပုံမျှသော မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ကျေးလက်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ ထိုဒေသများမှာ သွားလာရန်ခက်ခဲသောကြောင့် ဒေသခံများအနေဖြင့် ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းကို ရောက်ရှိရန် အခက်အခဲရှိကြပါသည်။

လူဦးရေ ၂၆%^၂ သည် ဆင်းရဲပြီး ဆေးရုံဆေးပေးခန်းများသို့ သွားရောက်ရန်နှင့် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများ ဝယ်ယူရန်မတတ်နိုင်ကြပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်း (၁၃၀) ကျော်ခန့် မှီတင်းနေထိုင်ကြပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများသည် ထိုသူတို့၏ ကျန်းမာရေးလိုက်စားမှုဆိုင်ရာ အမူအကျင့်များပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးမှုရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာစကားပေါင်း တစ်ရာကျော်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကားဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်းမဟုတ်သော ကျန်းမာရေးသတင်းအချက်အလက်များကို နားလည်နိုင်ရန် အခက်အခဲ ရှိပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သည်။ အခွင့်အရေးနှင့်အာဏာသည် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးအကြား ကွဲပြားခြားနား ပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ပြီး ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အတားအဆီးများအကြောင်းကို အမြဲသတိပြုရမည်ဖြစ်သည်။^၃

^၂ UNDP Human Development Report, 2014
^၃ The Three Millennium Development Goal Fund Health for All Brochure

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည့်အချက်များ
တာဝန်ယူမှု (Responsibility)

- ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှုစံနှစ်နှင့် တာဝန်ယူမှု၊တာဝန်ခံမှုကို မြှင့်တင်ခြင်း
- ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုအသုံးပြုသူများအတွက် ချမှတ်ထားသော ကျင့်ဝတ်များကိုစောင့်ထိန်းခြင်း
- လူထုအသံများကို နားထောင်ခြင်းနှင့် တုံ့ပြန်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း
- ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကိုအသုံးပြုသူများထံ ကျန်းမာရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုမည်သို့ရယူရမည်ကို သတင်းအချက်အလက်ပေးခြင်း၊ စွမ်းရည်မြှင့်ပေးခြင်း

မျှတခြင်း (Fairness)

- ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကိုအသုံးပြုသော လူတိုင်းအပေါ် သူတို့၏ ကျား/မဖြစ်တည်မှု၊ အသက်အရွယ်၊ လူမျိုးဘာသာကွဲပြားမှု၊ နေထိုင်သောနေရာဒေသတို့အပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ခွဲခြားမပြုပဲ မျှမျှတတ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တရားသဖြင့်ပြုမှုခြင်း
- လူတိုင်းလူတိုင်းသည် မတူညီဘဲ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူရာတွင် ကွဲပြားသော လိုအပ်ချက်ရှိခြင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း
- အမျိုးသမီးကြီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ၊ အမျိုးသားများနှင့် ယောက်ျားလေးလူငယ်များကို မျှမျှတတ ဆက်ဆံခြင်း
- ခွဲခြားနှိမ့်ချခြင်းကို လျော့ချနိုင်သည့် လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ဆောင်ခြင်း

အားလုံးပါဝင်ခြင်း (Inclusion)

- ပြည်သူ့အသံကို အလေးအနက်ထားနားထောင်ပြီး ကျန်းမာရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း
- ကွဲပြားသော အတွေ့အကြုံများနှင့် လိုအပ်ချက်များကို နားလည်ခြင်း
- အပြန်အလှန်လေးစားမှု၊ စိတ်ရှည်သည်းခံမှုကိုမွေးမြူခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများ၊ တိုင်းရင်းသားများ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့်မသန်စွမ်းများအပါအဝင်ဝန်ဆောင်မှုရယူသူများအား အလေးထားကြောင်းကို ထိုသူများကိုယ်တိုင် နားလည်စေခြင်း
- ရပ်ရွာလူထုနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်များအတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ခြင်း

ပဋိပက္ခအခြေအနေများလျော့နည်းအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Do No Harm)

- စီမံချက်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေသည့်ဒေသများ၏ အခြေအနေကို နားလည်ခြင်း
- ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများသည် ပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားနေသည့် ဒေသများတွင် အခြေ အနေများ ပိုမိုဆိုးရွားမှု မဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

- ဖြစ်နိုင်လျှင် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများကို ငြိမ်းချမ်းရေးကိုမြှင့်တင်ပေးသည့် အခွင့်အလမ်းများအဖြစ် အသုံးပြုစေခြင်း⁴

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သောကျန်းမာရေးစနစ်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်စေရန် အရေးပါပုံ ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးစနစ် ပိုမို ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် လွန်စွာအရေးပါသည်။ လူအများပါဝင်သည့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုမှတစ်ဆင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ယင်းတို့အပေါ် ဟန့်တားနေသည့် အရာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရပ်ရွာလူထုများနှင့် လူအုပ်စုအသီးသီးတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များနှင့် ဦးစားပေးအချက်များကို ထုတ်ဖော်သတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြုစုနိုင်ရန် အတွက်အချက်အလက်များ ရရှိနိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အောက်ပါ အကြောင်းအရာများ ပါဝင်နေမည်ဖြစ်သည်။

- **မြို့နယ်အတွင်း အခြားကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးနေသူများ၊ နယ်ပယ်စုံမှ ပတ်သက်ဆက်နွယ် သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း။** အဆိုပါတိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှု၌ (ဥပမာအားဖြင့် လူနည်းစု အဖွဲ့အစည်းများ ကဲ့သို့) ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများနှင့် တန်းတူဝန်ဆောင်မှု မရရှိသည့် လူအုပ်စုများကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO များ၊ ဘာသာရေး ယုံကြည်မှုကို အခြေခံသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ပေးနေသူများ ပါဝင်သည်။ တိုင်းရင်းသား/ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများက ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးအပ်နေသည့်ဒေသများ၌ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် သာမက ယင်းဒေသရှိ ပြည်နယ်ကျန်းမာရေး အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ဖို့လိုအပ်ပါသည်။
- **ရပ်ရွာလူထုများ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း။** အဆိုပါ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများ၌ မြို့နယ်ရှိလူအုပ်စုအသီးသီးကို ကိုယ်စားပြုသူများပါဝင်နေကြရမည့်အပြင် မိမိဆန္ဒအလျောက် သတင်းအချက်အလက် စုံလင်စွာဖြင့် ကြိုတင်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်နိုင်စေရန် အတွက် ဒေသခံ ပြည်သူလူထုတို့၏ အလေးထားမှုများနှင့် ဦးစားပေး အကြောင်းအရာများကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆို ခွင့်ပြုပေးထားရပါမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ပေးရာ၌ ဒေသအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကားများဖြင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးစေခြင်း၊ စကားပြန်များထားရှိပေးခြင်းနှင့် NGO များ သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အဖွဲ့အစည်းများကိုဖိတ်ခေါ်၍ ဆွေးနွေးမှုကို ချောမွေ့စေခြင်း စသည် တို့ကိုပါ ဆောင်ရွက်ပေးထားရပါမည်။

⁴ The Three Millennium Development Goal Fund Health for All Brochure

လူထုအတွင်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေးပါသောအရာများ

ရပ်ရွာလူထု၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့်တင်ပေးရာတွင် မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာ ကျန်းမာရေး ကော်မတီများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးပါသည်။ ထိုကော်မတီများသည် မြို့နယ် ကျန်းမာရေးစီမံကိန်း (Township Health Plan - THP) ရေးဆွဲရာ၌ ရပ်ရွာလူထုအား လိုအပ်သောကျန်းမာရေး အချက်အလက်များဖြန့်ဝေပေးခြင်း၊ ကျေးရွာအဆင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်ချက်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်မှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရမည်။⁵

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုရင်းကပ်ခြင်းတွင် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်နိုင်သည့်နည်းလမ်း ဥပမာများ

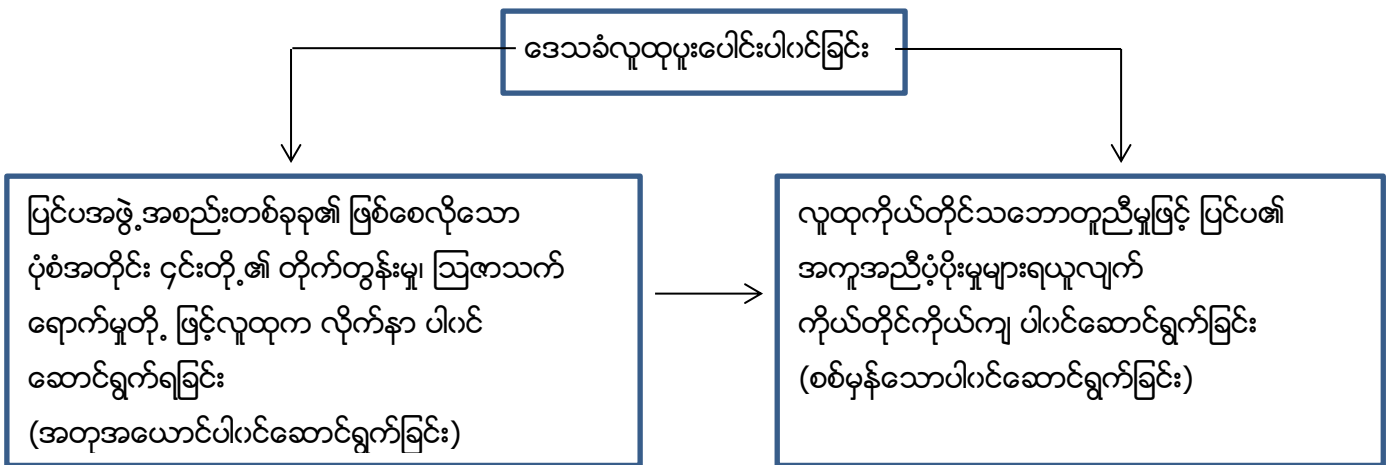
- သတင်းအချက်အလက်များမျှဝေခြင်း (Information Sharing)
- ကျေးရွာအဆင့်တုန့်ပြန်အကြံပြုမှုပေးသည့်စနစ် (Community feedback mechanism) တွင် ပါဝင်စေခြင်း
- ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးခြင်း (FGD) နှင့် ရပ်ရွာလူထုအစည်းအဝေးများ (Community meeting) တွင်ပါဝင်နိုင်ခြင်း
- ကျေးရွာကျန်းမာရေးကော်မတီ (Village Health Committee) တွင်ပါဝင်စေခြင်း
- ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စစ်တမ်းများ ကောက်ယူရာတွင်ပါဝင်ခြင်း
- ရပ်ရွာလူထုနှင့် မိတ်ဖက်ပြုကာ စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်ပါဝင်စေခြင်း

⁵ World Bank, “Myanmar Essential Health Services Access Project, Community Engagement Planning Framework”, August, 2014

လူထုပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း (Community Participation)

လူထုပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းသည် မိမိတို့ဦးတည်သည့် ရပ်ရွာလူထုကို အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝစွာဖြင့် ချဉ်းကပ်ခြင်း (Meaningful engagement) ကို သေချာစေခြင်း၊ ခိုင်မာစေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒေသခံလူထုပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း သဘောတရားများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပါဝင်မှုအဆင့်များကို ပညာရှင်များက တဆင့်ပြီးတဆင့် ခွဲခြားဖော်ပြကြသည်။ ထင်သာမြင်သာရှိသည့်ခြားနားမှု နှစ်ခုမှာ

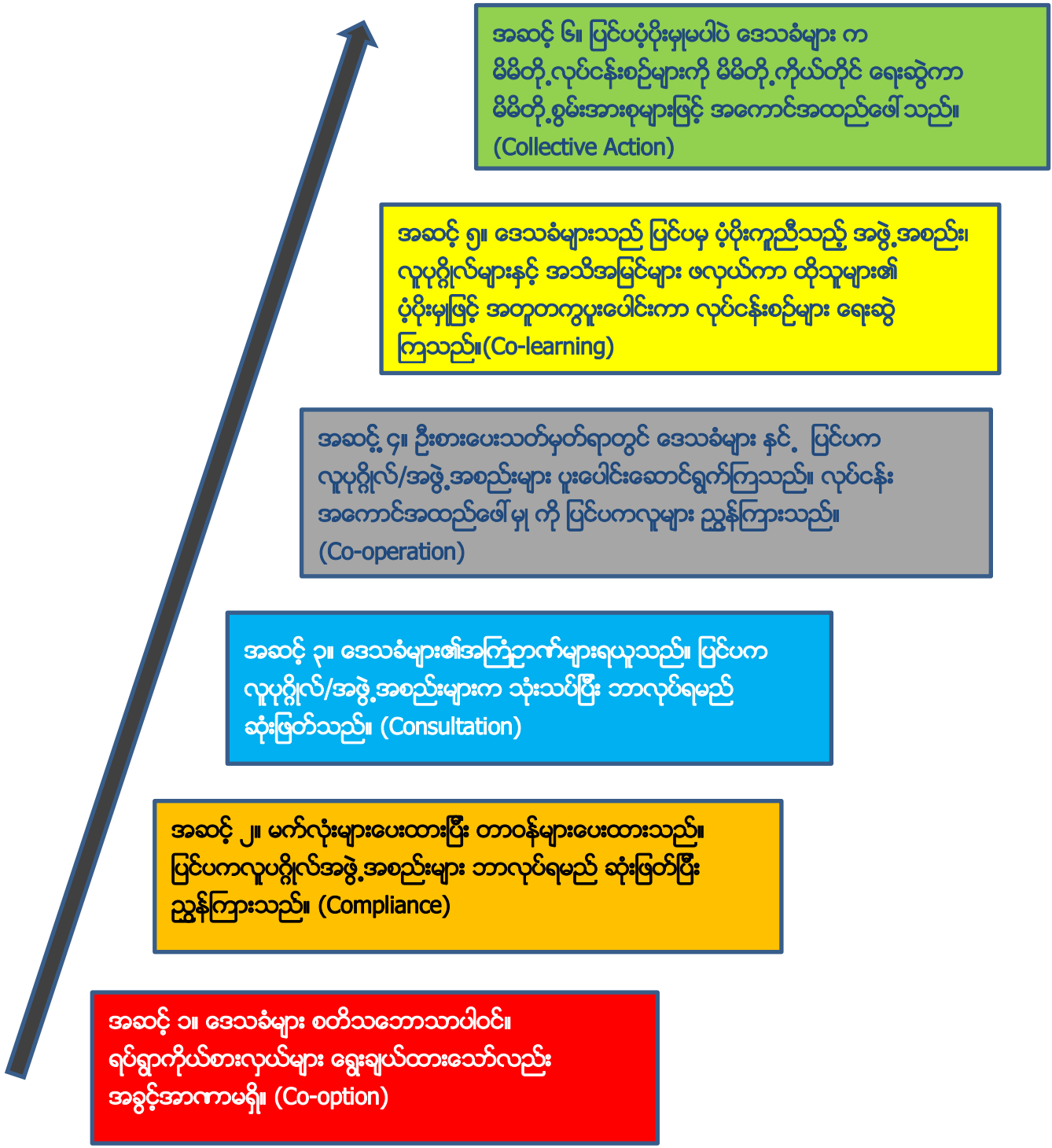
- အတုအယောင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Pseudo – Participation) နှင့်
- စစ်မှန်သောပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Genuine – Participation) တို့ဖြစ်သည်။⁶

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လူထုသည် စာမျက်နှာ (၈) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အဆင့်များအတိုင်း အမြင့်ဆုံးအဆင့်တိုင်အောင် ရပ်ရွာအဆင့်ကျန်းမာရေးစီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် စတင်လမ်းခင်းပေးခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ပိုမိုအားကောင်း သော ရပ်ရွာအခြေပြု ကျန်းမာရေးစနစ် တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

⁶ ဒေါက်တာထိန်ဝင်း “လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းဝန်ထမ်းများအတွက် လူထုဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေခံသဘောတရားများနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ” , ၂၀၁၂

ရပ်ရွာလူထု အခြေပြု လုပ်ငန်းများ တွင် လူထု ပါဝင်မှု အဆင့်များ⁷

⁷ Cornwall, A., "Participatory Research Methods: First Steps in a Participatory Process", chapter 9 in Participatory Research in Health: Issues and Experiences (de Koning K, and Martin, M, eds), London and New Jersey: Zed Books, Ltd (1996)

ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် လုပ်ဆောင်ချက်အဆင့်ဆင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းအဆင့်များကို အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အလွယ်တကူလိုက်ပါ လုပ်ဆောင် နိုင်ရန်အတွက် လွယ်ကူရိုးရှင်းသောလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအဖြစ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ယခုအကြံပြုထားသည့် အဆင့်များသည် အကြံပြုချက်သက်သက်သာဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဆင့်များကို မိမိရပ်ရွာ အခြေအနေနှင့် လျော်ညီစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ဖော်ပြပါအဆင့်များအတိုင်း မပျက်မကွက် လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် နေရာဒေသအလိုက်ကွဲပြားမှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ နေရာတိုင်းတွင် သားဖွားဆရာမကသာ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရမည် မဟုတ်ဘဲ အချို့နေရာများတွင် အခြားအခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများကလည်း အလျဉ်းသင့်သလို တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားအဓိက ပါတ်သက် ဆက်နွယ်နေသူများကိုလည်း အချို့လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်များတွင် ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ရန် ဖိတ်ခေါ် သင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်များတွင် သတင်းအချက်အလက်များ ထိရောက်စွာရယူနိုင်ရန် အသုံးပြုနိုင်သော နည်းလမ်းများကို နောက်ဆက်တွဲ စာမျက်နှာအနေနှင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

အဆင့် (၁) လူထုအတွင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၁.၁) အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေသူများအားအကြောင်းကြားခြင်း

ကျေးရွာသို့ သွား၍ ရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် မတွေ့ဆုံမီ သက်ဆိုင်ရာ အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်ဆက်နွယ် နေသူများအား မိမိတို့၏လုပ်ငန်းစဉ်ကို ကြိုတင်ရှင်းပြကာ အကြောင်းကြား ထားသင့်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းရင်း

အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေသူများအနေဖြင့် မိမိတို့လာရောက်မည့်အကြောင်းကို ကြိုတင် သိရှိခြင်းဖြင့် မိမိတို့အားများစွာ ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရမည့် ဦးတည်

အုပ်စုများနှင့်လည်း အဆင်ပြေစွာ ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တွေ့ဆုံလိုသော ဦးတည်အုပ်စုများ အားလုံးနှင့်လည်း တွေ့ဆုံနိုင်ပါသည်။ အခြေခံရပ်ရွာ သတင်းအချက်အလက်များ ကြိုတင်သိရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာများအတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်စေနိုင်သည့် အပြုအမူများ ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပါသည်။ အချုပ်ဆိုသော် အချိန်ကုန်သက်သာစွာဖြင့် ထိရောက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ရယူနိုင်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်း

မိမိတို့ကျေးရွာသို့လာရောက်မည့်အကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖုန်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ စာနှင့်ဖြစ်စေ၊ လူကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌထံသို့လည်းကောင်း၊ ဩဇာရှိရပ်မိရပ်ဖများထံသို့ လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်များ ထံသို့လည်းကောင်း၊ ထိုဒေသရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့များကိုလည်းကောင်း ကြိုတင် ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

၁.၂) ရပ်ရွာအတွင်း ကွင်းဆင်းခြင်းအစီအစဉ် ကြိုတင်ရေးဆွဲခြင်း

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မည်သည့်နေ့ရက်၊အချိန်၊နေရာတွင် မည်သည့်ဦးတည် အုပ်စုများနှင့် တွေ့ဆုံရမည်ကို ကြိုတင်စီစဉ်ရေးဆွဲထားသင့်သည်။

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းရင်း

မိမိတို့ တွေ့ဆုံလိုသော ဦးတည်အုပ်စုများမှာ ဝင်ငွေနည်းမိသားစုများ၊ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများ၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု၊ ပြည်တွင်း၌ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်နေရသောလူများကဲ့သို့သော ထိခိုက်လွယ် အုပ်စုများဖြစ်သောကြောင့် ကြိုတင် မစီစဉ်ခဲ့လျှင် မတွေ့ဆုံနိုင်ဘဲ မိမိတို့ရည်မှန်း ထားသကဲ့သို့ သတင်း အချက်အလက်များမရရှိနိုင်ပေ။

ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်း

မိမိတို့ လာရောက်လိုသော နေ့ရက်၊အချိန်၊ နေရာ၊ တွေ့ဆုံလိုသော ဦးတည်အုပ်စုများ နှင့် အခြေခံရပ်ရွာ သတင်းအချက်အလက်များကို ကြိုတင်မေးမြန်းကာ ချိန်းဆိုထားသင့်သည်။ ကျေးရွာ၏ အထွေထွေ သတင်း အချက်အလက်များကို ပြုစုရေးသားထားကာ ဖြစ်နိုင်လျှင် မြေပုံအကြမ်းတစ်ခု ရေးဆွဲ ထားသင့်သည်။ ကျေးရွာများသွားလျှင်မြေပုံကို ယူသွားရန်အကြံပြုပါသည်။

အဆင့် (၂) ရပ်ရွာ၏ ယေဘုယျအခြေအနေများကို လူထုနှင့်အတူဖော်ထုတ်ခြင်း

ရပ်ရွာ၏ ယေဘုယျအခြေအနေများကို လူထုနှင့်အတူဖော်ထုတ်ခြင်းအဆင့်တွင် ရပ်ရွာလူထုနှင့် အတူဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုနိုင် ပါသည်။

၂.၁) ကျေးရွာအခြေပြမြေပုံထင်ဟပ်ပြခြင်း (Mapping)

ကျေးရွာအခြေပြမြေပုံရေးဆွဲခြင်းဆိုသည်မှာ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် ၎င်းတို့ရပ်ရွာအတွင်းရှိ နေထိုင်သူ တိုင်းရင်းသား အုပ်စုများ၊ လူမှုစီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုရရှိနိုင်မှု၊ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုပုံစံများ ကို မြေပုံအနေနှင့် ရေးဆွဲဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းရင်း

မြေပုံရေးဆွဲခြင်းသည်လူထုပါဝင်ခြင်းကို စတင်အစပျိုးရန် အကောင်းဆုံး လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ဖြစ်သည်။ လူတိုင်းကို တက်ကြွစွာ ပါဝင်ရေးဆွဲအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်သည်။ ကျေးရွာမြေပုံရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် ထိုဒေသ အတွင်း ရှိနေသည့် စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ အားသာချက်များ၊ ပြဿနာများ၊ လိုအပ်ချက်များ နှင့် မတူကွဲပြားမှုများကို ထင်ဟပ်မြင်သာလာစေပါသည်။

ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်း

ထိုသို့ရေးဆွဲရာတွင် စာရွက်ပေါ်တွင်ဖြစ်စေ၊မြေကြီးပေါ်တွင်ဖြစ်စေ သင့်လျော်သလိုပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဘာသာစကားမတူ၊ ပညာရေး အခြေခံ မတူသူများအားလုံး နားလည်သဘောပေါက်လွယ်စေရန် သင်္ကေတများကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ ရှင်းလင်းပြသမည့်အကြောင်းအရာပေါ်မူတည်ကာ အုပ်စုခွဲထားသင့်လျှင်လည်း ခွဲထားရန်လိုအပ်သည်။ ဥပမာ - ယောက်ျားနှင့် မိန်းမ၊ လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ။ မိမိတို့ဦးတည်လိုသည့် ကဏ္ဍအလိုက် လူထုကိုယ်တိုင်ပါဝင်ရေးဆွဲနိုင်သည်။

ထိုအပြင် ဒေသတွင်းနေထိုင်သူများက ၎င်းတို့ဒေသအကြောင်း ၎င်းတို့သိသည့်အတိုင်းရေးဆွဲပြရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။⁸ (ကျေးရွာမြေပုံရေးဆွဲနည်းအကျယ်ကို နောက်ဆက်တွဲ (၁) တွင် ကြည့်ရှုပါရန်)

၂.၂) ရာသီအလိုက်ဖြစ်စဉ်ပြပြက္ခဒိန်ရေးဆွဲခြင်း (Seasonal Calendar)

ရာသီအလိုက်ဖြစ်စဉ်ပြပြက္ခဒိန်ရေးဆွဲခြင်းသည် ရပ်ရွာ၏ ဝင်ငွေရရှိသည့်လုပ်ငန်းများ၊ အရင်းအမြစ်များ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများ၊ ပြဿနာများ၊ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများ၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုများနှင့် အခြားအဖြစ်အပျက်များကို အချိန်ကာလ အပိုင်းအလိုက်သိရှိနိုင်စေရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုနည်းလမ်းသည် စာရွက် သို့မဟုတ် မြေကြီးပေါ်တွင်လူထုနှင့် အတူ ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် မြင်သာပြီး နားလည်လွယ်သော ဇယားကွက်များထွက်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုဇယားကွက်များကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် မိမိတို့ရပ်ရွာတွင် ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပျက်နေသည့် လူမှုစီးပွားနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာရောဂါဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ စသည်တို့ကို အချိန်တိုအတွင်း နားလည်သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းရင်း

နေ့အလိုက်၊ ရက်သတ္တပတ်အလိုက်၊ လအလိုက်၊ နှစ်အလိုက်၊ ဖြစ်နေသည့် ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်များ ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ရာသီအလိုက်ကွဲပြားခြားနားသည့် အလုပ်အကိုင်အခြေနေများ နှင့် အန္တရာယ်ကျ ရောက်နိုင်ချေများ (ဥပမာ - ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပေါ်တတ်သည့်ရောဂါများ) ကို ဆန်းစစ်နိုင်သည်။ ထိုသို့ သိရှိခြင်းဖြင့် ကျရောက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်များလျော့ချနိုင်စေမည့် အစီအစဉ်များကို အချိန်မီချမှတ်နိုင်ခြင်း စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိစေနိုင်သည်။

ယခုနည်းလမ်းသည် နေရာဒေသတစ်ခုကိုအခြေခံသည့် ရာသီအလိုက်အခြေအနေနှင့် ပြောင်းလဲမှုများကို စဉ်းစားဖော်ထုတ်ရသောကြောင့် ထိုဒေသ၏ ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံနှင့် ပါဝင်မှုများမရှိပါက အသုံးပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်း

လူအနည်းငယ် သို့မဟုတ် လူဦးရေ (၈) ဦးထက်မပိုသော အရေအတွက်သာဖြစ်သင့်သည်။ လူအုပ်စုကြီးပါက အုပ်စုငယ်များပြန်လည်ခွဲနိုင်သည်။ အတိုင်နှင့်အတန်းပါဝင်သော ဇယားကွက်ကိုဆွဲပါ။ ဇယားကွက်၏ ပထမအတန်းတွင် ရာသီအလိုက် လများကိုရေးဆွဲပါ။ ထောင်လိုက်ပထမအကွက်တွင် မိမိသိလိုသည့် ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းပါ။ ပြီးလျှင် ရပ်ရွာလူထုအုပ်စုများကို ဆွေးနွေးစေရန်ဖြစ်သည်။⁸

(ရာသီအလိုက်ဖြစ်စဉ်ပြပြက္ခဒိန်ရေးဆွဲခြင်းဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်းအကျယ်ကို နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာ (၂) တွင်ကြည့်ရှုပါရန်)

⁸ International HIV/AIDS Alliance, "Tools together now! 100 participatory tools to mobilize communities for HIV/AIDS", May 2006

အဆင့် (၃) ဒေသခံလူထု၏အသံကိုနားထောင်ခြင်း

၃.၁) ရပ်ရွာလူထုအား ပိုမိုတက်ကြွစွာ ပါဝင်ပြောဆိုလာစေရန် လူထုအားလှုပ်ရှားသက်ဝင်စေခြင်း

မြန်မာ့မလေ့ အစဉ်အလာအရ နိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်ကြသောလူမျိုးများမှာ လူအများရှေ့တွင် ပြောဆို ဆွေးနွေးလေ့မရှိပါ။ မိမိတို့၏ထင်မြင်ယူဆချက်၊ ပြဿနာ၊ လိုအပ်ချက်များကို ပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလေ့ မရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့်အမှန်တကယ် လူထုအသံကိုနားထောင်လိုပါက ရပ်ရွာလူထုအား ပါဝင်ပြောဆိုလာစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးရန်/ လူထုအားလှုပ်ရှား သက်ဝင်စေရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

၃.၁.၁) လူထုအားလှုပ်ရှားသက်ဝင်စေခြင်း

လူထုအားလှုပ်ရှားသက်ဝင်စေခြင်းဆိုသည်မှာ လူထုအတွင်း ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး၍ ဒေသတွင်း ဖြစ်ပျက်နေသော အခြေအနေများ ပြဿနာများကို ဒေသခံများကိုယ်တိုင် စိတ်ပါဝင်စားစွာ ဖော်ထုတ်ကာ ၎င်းတို့ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် သင့်တော်မည့် စီမံကိန်းများကို ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ကာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ထိုသို့ပါဝင်မှသာ ရပ်ရွာလူထုအနေနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေလိမ့်မည်။^၉

ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပံ့ပိုးသူများက နယ်ပယ်အားလုံးပါဝင်စေရန် မည်သူက မည်သည့်အရာအား မည်ကဲ့သို့ ထောက်ပံ့မည်ကို ပေါ်လွင်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ တနည်းအားဖြင့် ဒေသ၏

^၉ Lisa Howard-Grabman and Gail Snetro, "How to mobilize communities for health and social change" Health Communication Partnership, June 2003

လိုအပ်ချက်ကို ဒေသခံများကိုယ်တိုင်ရှာဖွေဖော်ထုတ် အဖြေရှာတတ်စေရန် လူထုကိုလှုပ်ရှား သက်ဝင်စေခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။

ရပ်ရွာအခြေပြုစီမံချက်များရေးဆွဲရာတွင် နယ်ပယ်အသီးသီးမှ အဓိက ပါဝင်ပတ်သက် ဆက်နွယ်နေသူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ စီမံချက်များရေးဆွဲရာတွင် ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း နှင့် ပံ့ပိုးကူညီခြင်း (Communication and Facilitation) ဆိုင်ရာစွမ်းရည်များ လိုအပ်ပါသည်။

၃.၁.၂) ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်း (Communication)

လူမှုဆက်ဆံရေးကဏ္ဍတွင် ပြောဆိုဆက်ဆံရာ၌ သင့်တော်မှန်ကန်သော မေးခွန်းများမေးတတ်ရန်၊ နားထောင်တတ်ရန်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုချရာတွင် သက်ဆိုင်သူအားလုံးကို ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် စသည့် အချက်များကို လိုက်နာသင့်သည်။ ထိုသို့ ပြောဆိုဆက်ဆံရာတွင်အောက်ပါ အခြေခံစွမ်းရည် (၄) ချက်ရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

စဉ်းစားခြင်း (Thinking)

အစုအဖွဲ့နှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးရာတွင် မိမိသတ်မှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်ကိုကြိုတင်စဉ်းစားထားရန် နှင့် ဆွေးနွေးရာမှထွက်ပေါ်လာသော မတူကွဲပြားသည့်အချက်များကိုလည်း လက်ခံနိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်သင့်သည်။ မိမိပြောဆိုမည့်အချက်များ၏ ရလဒ်နှင့်လုပ်ဆောင်ချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားထားရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

မိမိပြောဆိုသော အကြောင်းအရာကို လူထုကလက်ခံနိုင်စွမ်းရှိစေရန်အတွက်လည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်သည်။

နားထောင်ခြင်း (Listening)

ဆွေးနွေးပိုင်းတွင် အခြားသူများ၏ တုံ့ပြန်ပြောဆိုချက်များကို ဂရုတစိုက်နားထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိပြောဆိုနေစဉ်တွင် နားထောင်နေသူများက ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်မျှဝေမှု ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်း လက်ခံသင့်သည်။ အများ၏ အသံကို နားထောင်ရာတွင် ကျား၊ မ ကြီးငယ်မရွေး၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး တန်းတူ ဆက်ဆံသင့်သည်။ စကားပြောဆိုနေသူ၏ ပြောဆိုလိုသည့်အချက်များ ပေါ်လွင်ထိရောက်မှုကို ပံ့ပိုးရန်အတွက် စိတ်ဝင်တစားနှင့် ဂရုစိုက်နားထောင်သည့် အမှုအယာများ ဖော်ပြခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ချီးကျူးခြင်းပြုလုပ်ရန် အရေးကြီးလှပါသည်။

ထိရောက်မှုရှိသော နားထောင်ခြင်း

ထိရောက်မှုရှိသော နားထောင်ခြင်း တွင်လိုအပ်သော အရည်အသွေးများမှာ မိမိကိုယ်ကိုသုံးသပ်ခြင်း၊ အခြားသူများ၏ စကားများကိုလည်း နားဝင်အောင်အလေးအနက် နားထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိအားလေးစားသမှုနှင့် ဂရုတစိုက်နားထောင်ပေးသည်ဟု ခံစားရလျှင် စိတ်တွင်လုံခြုံစေသည်။ နားလည်မှုတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ယုံကြည်မှုပါ တိုးတက်လာသည်။ ပြောချင်သည်များ ပြောခွင့်ရပြီး

ခံစားမှုများကိုလည်း ထုတ်ဖော်ခွင့်ရစေကာ တုံ့ပြန်မှုများလည်း ရရှိသည်။ ဂရုတစိုက်နားထောင်ပေးခြင်းကို ထိရောက်မှုရှိသော နားထောင်ပေးခြင်းဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။

ထိရောက်မှုရှိသော နားထောင်ခြင်းတွင် အောက်ပါ အဆင့်(၃)ဆင့်ကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။

- 1) Internal Listening မိမိပြောမည့်စကားကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း။
- 2) Focused Listening မိမိနှင့် စကားပြောဆိုနေသူတို့တွင်သာ လုံးဝအာရုံစိုက်ထားပြီး သူတို့၏စကားလုံးများ၊ စိတ်ခံစားမှုများ၊ အသံအနေအထား၊ ကိုယ်အမူအရာများကို သတိထားစောင့်ကြည့်ပြီး နားလည်အောင်ကြိုးစားခြင်း။
- 3) Global Listening ပြောဆိုသူအပေါ် ပတ်ဝန်းကျင်မှသက်ရောက်မှုအခြေအနေများကို နားလည်ပြီး ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် နားထောင်ပေးခြင်း။

စကားပြောဆိုခြင်း (Speaking)

လူထုနှင့် စကားပြောဆိုရာတွင် ထိရောက်သော စကားပြောဆိုခြင်းဆိုသည်မှာ စကားလုံးရွေးချယ်တတ်ခြင်း နှင့် အသံအနေအသံထား အသုံးပြုမှုမှန်ကန်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

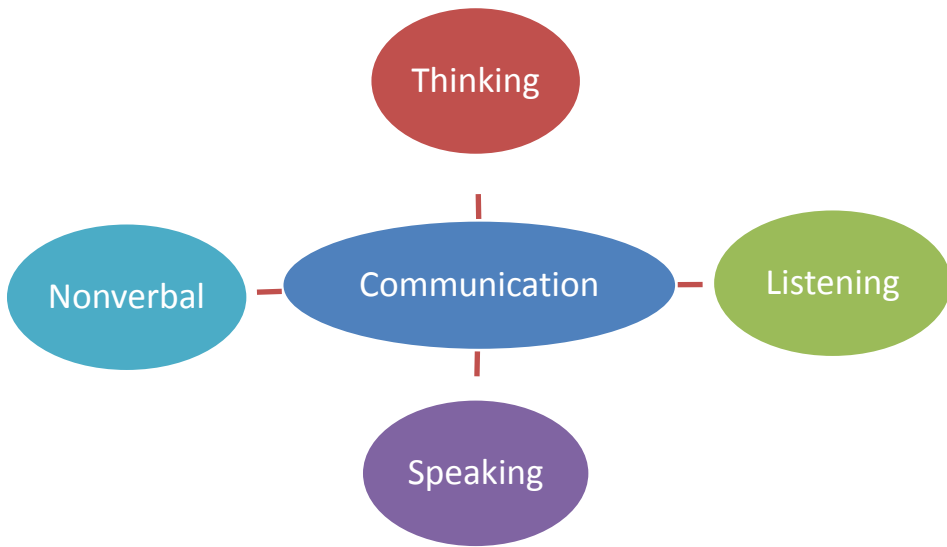
လူထုနှင့်စကားပြောဆိုရာတွင် နားလည်လွယ်စေရန်၊ ရှင်းလင်းသောစကားလုံးများရွေးချယ်တတ်စေရန်၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ပုံမှန် အနေအထားဖြင့် ပြောဆိုတတ်စေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအပြင် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ထည့်သွင်းပြောဆိုရာတွင် အဘယ်ကြောင့် လုပ်ဆောင်ရသည့်အကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ ရလဒ်များကို ထည့်သွင်းပြောဆိုရန်လိုအပ်ပါသည်။ နားထောင်သူ၏အမြင်အာရုံကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်မည့် ရုပ်ပုံကားချပ်များ၊ ဥပမာများ၊ ဟန်ပန်အမူအယာများဖြင့် သရုပ်ဖော်ကာ ပြောဆိုသင့်သည်။

အသံမဲ့ဆက်သွယ်ခြင်း (Nonverbal)

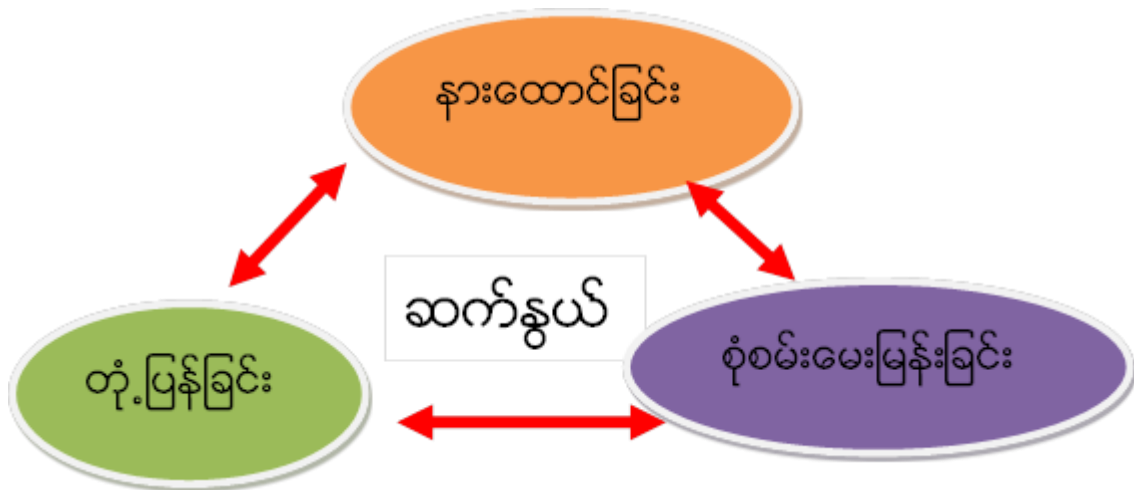
အသံမဲ့ဆက်သွယ်ခြင်းဆိုသည်မှာ ဘာသာစကားတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် နှုတ်မှ ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း မဟုတ်ပဲ ကိုယ်အမူအယာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ အသံမဲ့ဆက်သွယ်ခြင်းမှာ အရေးပါသော စွမ်းရည်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆက်သွယ်ရာတွင် နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ရှိသည့်အလျောက် လက်ဟန် ခြေဟန်ဖြင့် သရုပ်ဖော်ခြင်း၊ မျက်နှာ အမူအယာဖြင့်သရုပ်ဖော်ခြင်း၊ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများဖြစ်သော ဗွီဒီယို/ ရုပ်သေကားချပ်/ ဓါတ်ပုံ/ ပန်းချီ/ စာတမ်းများစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့်လည်း သတင်းအချက်အလက်များ ဆက်သွယ်ဖလှယ်နိုင်သည်။

လူထုနှင့် ပြောဆိုဆက်သွယ်ရာတွင် နားထောင်ခြင်း၊ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း၊ တုံ့ပြန်ခြင်းတို့သည် အခြားသူများ၏ စွမ်းရည်များကို အခွင့်အရေးပေးပြီး ဖော်ထုတ်ပေးလိုသည့်သူများ၏ လက်နက်ကိရိယာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့စွမ်းရည်များဖော်ထုတ်ရာတွင် အခြားသူများ၏အမြင်များကို

နားလည်လက်ခံပြီး အကောင်းဆုံးအတွေးအခေါ်များပေါင်းစည်းကာ ပြဿနာများ၏အဖြေများကို ရှာဖွေသည့်နည်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ပုံ(၁)ဆက်သွယ်ရေးအခြေခံစွမ်းရည်များ

ပုံ (၂) လူထုစကားစိုင်းများအတွင်း ဆက်သွယ်ခြင်း

လူထုနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် သတိပြုရန်အချက်

အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် မိမိတို့တွေ့ဆုံရမည့် ဒေသခံလူထုနှင့် ကောင်းမွန်သော၊ ရင်းနှီးသော ဆက်ဆံရေးကို မပျက်မကွက်တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်သည်။ ထိုသို့တည်ဆောက်ရာတွင် ရပ်ရွာအခြေပြု လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာလူကြီးများ၊ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အခြားသော ပါတ်သက်ဆက်နွယ် နေသူများ၏အကူအညီများလိုအပ်သည်။ ရင်းနှီးမှုတည်ဆောက်နိုင်မှသာ

ဒေသခံလူထုနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းအကြား ယုံကြည်မှုကို ဆက်လက်တည်ဆောက်ရပါမည်။ သို့မှသာ လူထုမှ မိမိတို့အမြင်များကို ပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြောကြားကြပါလိမ့်မည်။

ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် တွေ့ဆုံရာတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ ဘာသာစကားအခက်အခဲဖြစ်သည်။ ထိုအခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ဒေသခံရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၏ အကူအညီရယူနိုင်ပါသည်။ ပြောဆိုဆက်သွယ်ခြင်း ဆွေးနွေးခြင်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသအလိုက် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများအပြင်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်များကို သေချာစွာလေ့လာပြီးလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ ရပ်ရွာနှင့် အောင်မြင်သော ဆက်ဆံရေးကိုရရှိပြီး မိမိလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်လွယ်ကူစေမည်ဖြစ်သည်။

၃.၁.၃) ပံ့ပိုးကူညီခြင်း (Facilitation)

ပံ့ပိုးကူညီခြင်းဆိုသည်မှာ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် မျှော်မှန်းရလဒ်ရရှိစေရန်အတွက် ပူးပေါင်း ပါဝင်ဆွေးနွေးကြရာတွင် အပြုသဘောဆောင်ပြီး တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် ဘက်လိုက်မှု မရှိအောင် ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်စဉ်ကို ပံ့ပိုးထိန်းကျောင်းပေးခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

ပံ့ပိုးကူညီသူအနေဖြင့် အောက်ပါအချက်များကို လိုက်နာရန်လိုအပ်ပါသည်။

- ပါဝင်ဆွေးနွေးသူအားလုံးကို လေးလေးစားစားဆက်ဆံခြင်း
- ကိုယ်ရော စိတ်ပါ သက်တောင့်သက်သာရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်အောင်ဖန်တီးခြင်း
- ဆွေးနွေးပွဲ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကို လမ်းကြောင်းလွဲမသွားအောင် ထိန်းညှိခြင်း
- ဆွေးနွေးသူအချင်းချင်းထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုများ၊ အငြင်းပွားမှုများ ဖြစ်လာပါက ဝင်ရောက် ထိန်းသိမ်းခြင်း
- ဆွေးနွေးပွဲနှင့် ဆွေးနွေးသူများအပေါ်တွင် အမြဲသတိရှိခြင်း
- ကိုယ်ပိုင်ဟန်ဖြင့် ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ ပြောဆို၊ ပြုမူ ခြင်း
- နားလည်သိမြင်လွယ်၍ ဆွေးနွေးချက်များကို ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း
- အမိန့် ပေးခြင်း မပြုဘဲ မတူညီသော ယဉ်ကျေးမှု ၊ ဓလေ့ထုံးစံများကို အလေးထားခြင်း
- လူတိုင်းပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်ရစေရန် အခြေအနေကောင်းများဖန်တီးပေးခြင်း
- ပံ့ပိုးကူညီသူအနေဖြင့် မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ မှတ်ချက်များ၊ သဘောထား၊ အမြင်များ၊ ယူဆချက်များ ပြောဆိုခြင်း မပြုရ

၃.၁.၄) ရပ်ရွာလူထုအားလုံး အတူတကွ ပါဝင်ဆွေးနွေးလာစေရန် မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည်နည်း။

ရပ်ရွာမှလူများ အားလပ်သောအချိန်ကိုရွေးချယ်ကာ သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေခံ အရာရှိ၊ အာဏာပိုင်တို့ကို အသိပေးကာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများကို ကြိုတင်၍ဖိတ်ကြားချိန်းဆိုထားရမည်။ ပါဝင် ဆွေးနွေးမည့်သူများသည် ရပ်ရွာအတွင်းနေထိုင်သူများဖြစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး (၁၀) ဦးမှ (၁၅)ဦးခန့်သာ ဖြစ်သင့်သည်။ လူထုစကားဝိုင်းကို ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့တွင် အနည်းဆုံး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး၊ ပံ့ပိုးကူညီသူတစ်ဦး

နှင့် မှတ်တမ်းတင် မည့်သူတစ်ဦးစီ ရှိရန်လိုအပ်သည်။ ထိုသူများမှာရပ်ရွာလူထု၏ စကားသံများရရှိစေရန် နှင့် ရပ်ရွာအားလုံး အတူတကွပါဝင်ဆွေးနွေးလာစေရန် အတွက် ပံ့ပိုးမည့်သူများပင်ဖြစ်သည်။

ပထမဦးစွာ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်သည် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကိုရှင်းပြရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့ဒေသ၏ယေဘုယျအခြေအနေများ နှင့် ပြဿနာများကိုလူထုနှင့်အတူအဆင့်ဆင့်ဖော်ထုတ်ရမည်။ ထိုသို့ အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အောက်ပါအချက်များကိုလည်းထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

- အမျိုးသား အမျိုးသမီးအုပ်စု သီးသန့်စီခွဲ၍ ဆွေးနွေးခြင်း
- သင့်လျော်သော ဘာသာစကားကိုသုံး၍ ဆွေးနွေးခြင်း
- ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ၏ အားလပ်ချိန်၊ အလုပ်ချိန်အပေါ်မူတည်၍ ထိုသူတို့အဆင်ပြေမည့်အချိန်ကို စီစဉ်ပေးခြင်း (သို့) ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများအား ကြိုတင်ချိန်းဆိုခြင်း
- ကျေးရွာကျန်းမာရေးကော်မတီများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခြင်း
- ဆွေးနွေးမည့်နေရာ၏ လုံခြုံစိတ်ချရမှု (လွတ်လပ်စွာဆွေးနွေးနိုင်မှု) ကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း
- ပါဝင်ဆွေးနွေးသူအုပ်စုအလိုက် မတူညီသောအခြေအနေများကို စဉ်းစားပေးခြင်း (ဥပမာ- မသန်စွမ်းသူများ လာနိုင်ရန်လိုအပ်သော အကူအညီများကို စဉ်းစားပေးခြင်း)

လူထုနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်သည့် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုရာတွင် အဓိကလုပ်ဆောင်ရမည့် အချက်များ

- ဆွေးနွေးမည့်သူများသည် စာရွက်ကြီး တစ်ရွက်ပေါ်တွင်ဆွေးနွေးချက်များကို ချရေးရမည်။
- ရရှိလာသောပြဿနာ၊ အခြေအနေ၊ လိုအပ်ချက် စသည်တို့အပေါ်တွင် မရှင်းလင်းသည်များကို ရှင်းလင်းအတည်ပြုချက်ရယူပါ။
- တူညီသည်များကို စုစည်းပါ။
- အားလုံးပြီးလျှင် ပြန်လည်တင်ပြပြီး လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။
- ပြီးလျှင်မှတ်တမ်းတင်ပါ။

၃.၂) ပြဿနာများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း

ရပ်ရွာတွင် အဓိကကြုံတွေ့ရသည့် ပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူဖော်ထုတ်ခြင်းအဆင့်သည် အလွန်အရေးကြီးသည်။ ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ပြီးပါကလည်း ထိုပြဿနာများ၏အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာသစ်ပင် (Problem Tree Analysis)

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများလက်လှမ်းမှီရရှိနိုင်ရန် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအကြောင်းအရာများကို လူထုနှင့်ဖော်ထုတ်ရန် အရေးကြီးသည်။ ထိုသို့ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် ပြဿနာသစ်ပင် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းအရင်း

လူထုနှင့်အတူတကွဖော်ထုတ်ထားသည့် ပြဿနာများသည် အကြောင်းအရင်းခံ ဖြစ်နိုင်သည်များပါသလို အကြောင်းအရင်း မဟုတ်ပဲ အကြောင်းရင်းပွား (Sub cause or related cause) များလည်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းရင်းခံများကို ဖော်ထုတ်စုစည်းနိုင်မှသာလျှင် ပြဿနာကိုဖြေရှင်းနိုင်မည်။ ထို့ပြင် ထိုပြဿနာကြောင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်နိုင်သည့် သက်ရောက်မှု ဆိုးကျိုးများ (Effects) ကိုလည်း သိရန်လိုအပ်သည်။ အကြောင်းရင်းပွားများမှတစ်ဆင့် အကြောင်းရင်းခံပြဿနာ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် သက်ရောက်မှုများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ပါက ပြဿနာကို ပိုမိုမြင်သာပြီး ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများကို အောင်မြင်စွာ ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် လူထုမှပါဝင်ပြီးအတူတကွ ဝင်ရောက်ဆွေးနွေး လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်း

ထိုသို့ရေးဆွဲရာတွင် စာရွက်ပေါ်တွင် ဖြစ်စေ၊ မြေကြီးပေါ်တွင်ဖြစ်စေ သင့်လျော်သလိုပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဘာသာစကားမတူ၊ ပညာရေး အခြေခံ မတူသူများအားလုံး နားလည်သဘောပေါက်လွယ်စေရန် သင်္ကေတများကိုလည်းအသုံးပြုနိုင်သည်။ လူထုအား မိမိတို့ထင်မြင်သည့် အကြောင်းရင်းပွားများနှင့် သက်ရောက်မှုများကို စဉ်းစားဖော်ထုတ်ရန်အားပေးပါ။¹⁰ (ပြဿနာသစ်ပင်ရေးဆွဲနည်းအကျယ်ကို နောက်ဆက်တွဲ စာမျက်နှာ (၃) တွင် ကြည့်ရှုပါရန်)

၃.၃) ဦးစားပေးပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူသတ်မှတ်ခြင်း

ထိုအဆင့်အတွက် အောက်ပါနည်းကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

အများသဘောတူဆန္ဒယူနည်း (Norminal Group Process)

ရရှိပြီးသောပြဿနာများအနက်အရေးကြီးသည့် ပြဿနာများကိုအများသဘောတူ ဆန္ဒယူနည်း (Norminal Group Porcess) ကို အခြေခံပြီး ဦးစားပေးပြဿနာများကို ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းရင်း

တက်ရောက်လာသူများတွင် ဘာသာစကားမတူ၊ ပညာရေး အခြေခံ မတူသူများစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ တူညီသည်ကိုဖော်ထုတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး မတူညီသည်များကို ချန်လှပ် ထားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တဦးချင်းစီ၏ဆန္ဒများကို လွတ်လပ်စွာဖော်ထုတ်စေခြင်းဖြစ်သည်။

¹⁰ International HIV/AIDS Alliance, "Tools together now! 100 participatory tools to mobilize communities for HIV/AIDS", May 2006

ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်း

တက်ရောက်လာသူများအား မိမိတို့ဖော်ထုတ်ထားသော ပြဿနာများအနက်မှ ဦးစားပေး ဖြေရှင်းစေလိုသည့် ပြဿနာများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်အမှတ်ပေး ရွေးချယ်သည့်စနစ်ဖြင့် ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အများသဘောတူဆန္ဒယူနည်းအကျယ်ကို နောက်ဆက်တွဲ စာမျက်နှာ (၄) တွင် ကြည့်ရှုပါရန်၊

၃.၄) ရွေးချယ်ထားသော ပြဿနာများကို ပြေလည်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ရပ်ရွာလူထုနှင့် အတူ ဖော်ထုတ်ခြင်း

အများသဘောတူဆန္ဒယူနည်းဖြင့်ဖော်ထုတ်ပြီးပြဿနာများကို ပြေလည်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်ရန်အရေးကြီးပါသည်။ ပြဿနာများကို ပြေလည်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထု၏ အကြံဉာဏ်များနှင့် အကူအညီများလည်း မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ အများသဘောတူ ဆန္ဒယူနည်း သို့မဟုတ် ဇယားကွက်အတွင်း အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း ဖြင့် ဖော်ထုတ်ပြီးသော အဓိကပြဿနာတစ်ခုချင်းစီကို ဖြေရှင်းရာတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများမှ အလုံးစုံ ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မလွယ်ကူပါ။ ထို့ကြောင့်ရပ်ရွာလူထုက မည်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နိုင်သည် မည်သည့်အကူအညီ ထည့်ဝင်မှုပြုနိုင်သည်ကိုမေးမြန်းပြီး အတည်ပြုချက် ရယူသင့်သည်။ ထိုအတည်ပြုချက်များကိုလည်း ရေးသားမှတ်ထားရပါမည်။ ထိုသို့မေးမြန်းရာတွင် အတင်းအကြပ် ကူညီစေခြင်းမျိုးမဟုတ်ပဲ လူထုကသဘောတူသည့် လူထုက တတ်နိုင်သည့်အကူအညီနှင့် အကြံများကိုသာရယူသင့်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိတို့ရပ်ရွာကိစ္စများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ဖြေရှင်းတတ်သည့် အလေ့အကျင့်များကို ရရှိစေပြီး တာဝန်ယူတတ်သည့် အလေ့အကျင့်များကို ရရှိစေပါသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ရပ်ရွာလူထု၏ပြဿနာကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဖြေရှင်းနိုင်သည့် စွမ်းရည်မြှင့်တက်စေနိုင်သည်။ ပြဿနာများကို ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုမှ အတူတကွဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ပိုမိုထိရောက် အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ (အများသဘောတူ ဆန္ဒယူနည်း သို့မဟုတ် ဇယားကွက်အတွင်း အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း အကျယ်ကို နောက်ဆက်တွဲစာမျက်နှာ (၄)တွင် ကြည့်ရှုပါရန်)

အဆင့် (၄) ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်း ကိုအသုံးပြုခြင်း

ဆွေးနွေးပိုင်းမှ ရရှိလာသော သတင်းအချက်အလက်များအား လူထုအတွင်း ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းထဲတွင် ထိုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူမှ (ဥပမာ-အခြေခံ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း) စနစ်တကျ ဖြည့်စွက်ရပါမည်။ ဖြည့်သွင်းရမည့် မှတ်တမ်းပုံစံသေးစိတ်ကို နောက်ဆက်တွဲ (၅) တွင်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

အဆင့် (၅) မြို့နယ်အဆင့် ကျန်းမာရေးအနုစိတ်စီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် တင်ပြခြင်း

သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသော အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းမှဖြည့်စွက်ထားသော ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ် ဆောင်ရွက်မှုမှတ်တမ်းကို မြို့နယ်အဆင့်အနုစိတ် ကျန်းမာရေးစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် တင်ပြရပါမည်။ ထို့နောက် ရပ်ရွာလူထုနှင့်အတူရေးဆွဲထားသော အချက်များကို ထိုသူတို့အား ပြန်လည်မျှဝေရပါမည်။

နိဂုံး

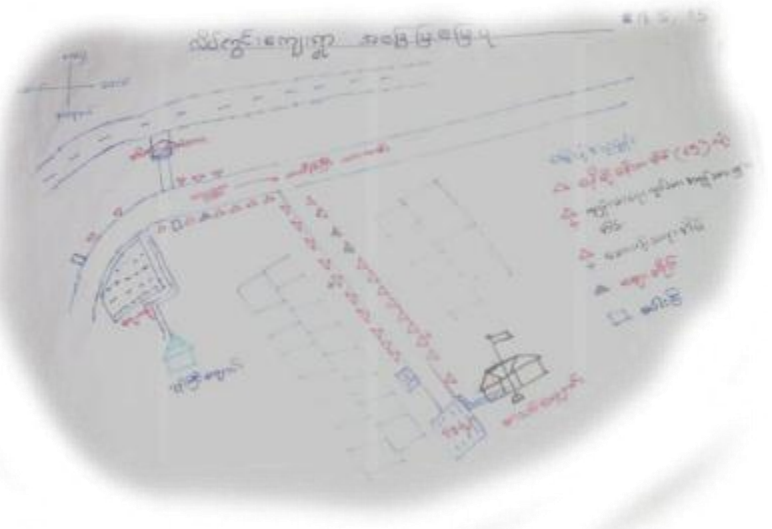
ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုချဉ်းကပ်ခြင်းသည် လူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ထိုလူထု၏ အသံကို နားထောင်ရန် အရေးကြီးသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလူထု၏ အခက်အခဲများ၊ အကြံပြုချက်နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ ရရှိစေရန်အတွက် အရေးပါသောလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ရရှိပြီးသောအသံများကို မြို့နယ်အဆင့် ကျန်းမာရေးစီမံချက်များတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေး ပြဿနာများကို အောင်မြင်စွာဖြေရှင်းနိုင်စေရန် အထောက်အကူဖြစ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)
ကျေးရွာအခြေပြမြေပုံထင်ဟပ်ပြခြင်း (Mapping)

၁) လူမှုရေးအခြေပြမြေပုံဆွဲခြင်း (Social mapping/ Village mapping)

လူမှုရေးမြေပုံဆွဲရာတွင် ဖော်ပြရမည့်အချက်များမှာ

- အိမ်အားလုံး နှင့် ၎င်းတို့၏ ထူးခြားချက်များ
- တိုင်းရင်းဆေးခန်း၊ ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်း၊ အစိုးရဆေးခန်း/ဆေးရုံ ဆေးဆိုင်၊ တိုင်းရင်းဆေးဆရာ နေအိမ် စသည်ဖြင့်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုနေရာများ
- စာသင်ကျောင်း၊ ရဲစခန်း စသည့်နေရာများ
- ရပ်ရွာတွင် အကူ အညီပေး သူများ၊ ရွာလူကြီး/ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး များ၏ ရုံး/အိမ်များ
- ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံသည့်နေရာများ၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့နေရာ/ဝန်ဆောင်မှုနေရာများ
- ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်များစုဝေးနိုင်သည့်နေရာများ
- ရပ်ရွာ အမှတ်အသားများ (လမ်း၊ ရေကန်၊ ဈေး၊ ဘုရားကျောင်း၊ စေတီ၊ စသည်)
- သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ စိုက်ခင်းများ

ကျေးရွာအခြေပြမြေပုံ

မြေပုံဆွဲအပြီး ရွာရှိ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ လူမှု အဆင့် ဆူကြုံနိုင်မှုနှင့် ကွဲပြားခြားနားမှုကို ဆွေးနွေးရပါမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဒေသခံများအနေဖြင့် မိမိတို့ဒေသတွင်းရှိ အမျိုးမျိုးသောလူမှုအဆင့်အတန်းများ၊

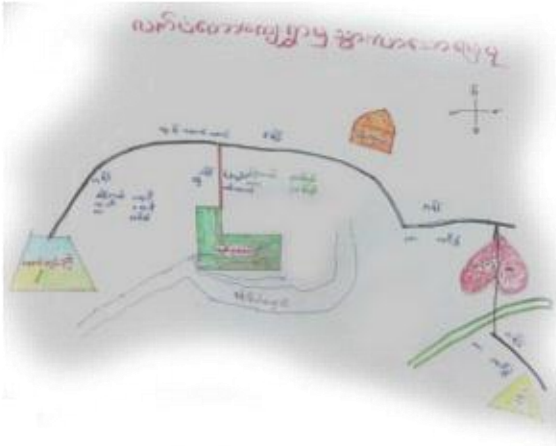
စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့် မတူကွဲပြားမှုများကို ဖော်ထုတ် သိရှိ လာနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ရေ၊ ဆည်မြောင်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊စိုက်ခင်း၊ နယ်မြေအပိုင်းအခြားများ၊ သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များတည်နေရာများ၊ အဆိုပါအရင်းအမြစ်များ ရရှိနိုင်မှုအခြေအနေ၊ အသုံးပြုမှုနှင့် အသုံးဝင်မှု တို့ကိုလည်း ဆန်းစစ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂) အရွေ့အပြောင်းပြ ရွေ့လျားမြေပုံ (Mobility Mapping)

ရွေ့လျားပြမြေပုံမှာ ရပ်ရွာလူထုက ရွာတွင်း/ပြင်ပ သွားလာလှုပ်ရှားမှုများကို မြင်သာအောင် ပုံဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။လူ့အလွှာလိုက် သွားလာလှုပ်ရှားမှု ကွဲပြားမှု အခြေအနေများ ရှိနေလျှင် ယင်းဒေသတွင် လွတ်လပ်မှု၊ ကြွယ်ဝမှု၊ မိမိတို့ဘဝကြော မိမိတို့ဖန်တီးနိုင်မှု၊ လူ့အခွင့်အရေးပြည်ဝမှုတို့တွင် မတူညီကွဲပြားမှု များရှိနေကြောင်းပြသသည်။

သွားလာလှုပ်ရှားမှု မတူညီ ကွဲပြားခြင်း၏ နောက်ခံ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး အခြေအနေများ၊ တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ သွားလာရာအသုံးပြုသည့်ယာဉ်အပေါ်မူတည်၍ အချိန်ကြာမြင့်ပုံ၊ နောက်ဆက်တွဲများ ကို ဖော်ပြနိုင်သည်။ ဥပမာ။

- ရွာတွင်း/ပြင်ပ သွားလာ သည့်နေရာများ ဖော်ပြသည့် မြေပုံဆွဲခိုင်းပါ
- ၎င်းနေရာများသည် တခြားမြို့ရွာများလည်းဖြစ်နိုင် သလို ဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုခုရရှိ သည့်နေရာများ လည်း ဖြစ်နိုင်သည် (ဥပမာ၊ ရေတွင်း၊ ဈေး၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်း၊ စသည်)
- စကေး/ စံကိုက်မြေပုံများဖြစ်ရန်မလိုပါ
- ၎င်းနေရာများသို့ ဘယ်နှစ်ကြိမ်၊ ဘာကြောင့် သွားသည် ကို ဆွေးနွေးပါ
- သွားရခြင်းအကြောင်း အမျိုးမျိုး ကို မျဉ်းကြောင်းပုံ အမျိုးမျိုး၊ အရောင် အမျိုးမျိုး ဖြင့်ဖော်ပြပါ
- သွားသည့် အကြိမ် အနည်းအများကို မျဉ်းကြောင်း အထူအပါး ဖြင့် ရေးဆွဲပါ

အရွေ့အပြောင်းပြ ရွေ့လျားမြေပုံ

ရွှေ့လျားခြေပုံများကိုဖော်ထုတ်ရာတွင် လမ်းပမ်းဆက်သွယ်မှု၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ပညာရေး စသဖြင့် လက်လှမ်းမှီနိုင်မှု၊ ကုန်ကျစရိတ်၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၊ အကြံပြုတုန့်ပြန်မှုကို လက်ခံရယူမှု စသဖြင့် အဖက်ဖက်မှထည့်သွင်းစဉ်းစားအခြေပြုနိုင်သည်။

ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်ဒေသခံများအနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါအခြေအနေ အလိုက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ခံယူသည့်နေရာများကို ဖော်ထုတ်သိရှိနိုင်ပါသည်။

၃) ခန္ဓာကိုယ်ပုံဖော်ရေးဆွဲခြင်း (Body mapping)

လူ့ခန္ဓာကိုယ်ပုံများရေးဆွဲကာ ကျန်းမာရေးအချက်အလက်များ ဆွေးနွေးခြင်းဖြစ်သည်။

ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့်သူများက ကျား/မ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ပုံများရေးဆွဲပြီး အတွင်းခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများ (အထူးသဖြင့်မျိုးပွားအင်္ဂါများ) အကြောင်း ဆွေးနွေးနိုင်သည်။

အတွင်းခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများ တည်ရှိသည်နေရာများ နှင့် ၎င်းတို့ ၏ အလုပ်လုပ်ပုံ များအကြောင်း ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းဖြင့် လူထုအတွင်း ကျန်းမာရေးအသိအနိမ့်အမြင့်ကို ပေါ်လွင်စွာသိရှိနိုင်သည်။ ပါဝင် ဆွေးနွေးမည့်သူများကို ကျား/မ နှင့် အသက်အပိုင်းအခြားအလိုက် အုပ်စုများခွဲဖွဲ့ကာ ဆွေးနွေးစေခြင်းဖြင့် ပိုမိုထိရောက်သောဆွေးနွေးမှုများကို ရရှိစေနိုင်သည်။

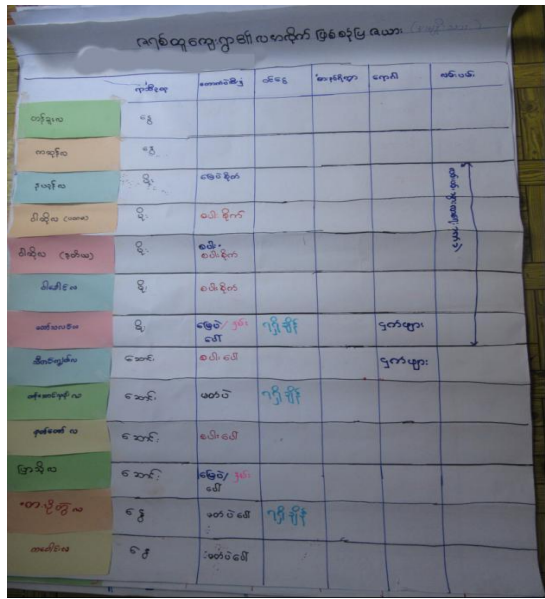

ခန္ဓာကိုယ်ပုံဖော်ရေးဆွဲခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ရာသီအလိုက်ဖြစ်စဉ်ပြုပြင်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲနည်း (Seasonal Calendar)

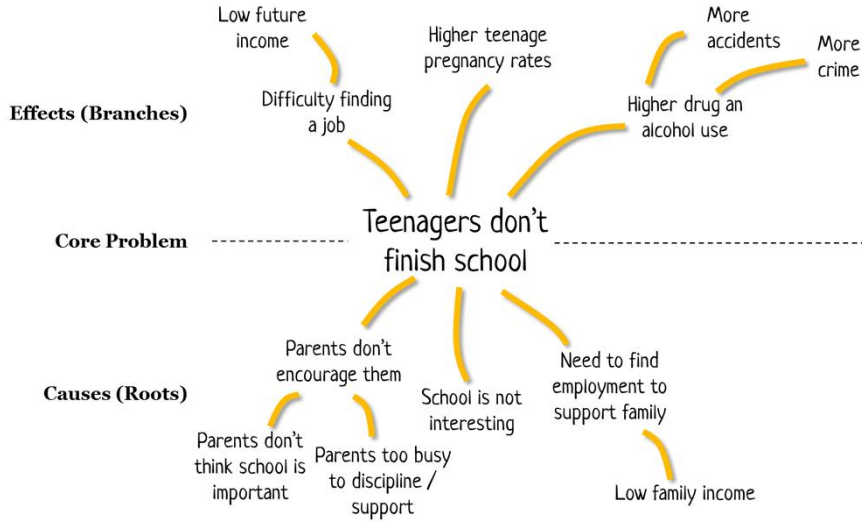
ဆွေးနွေးမည့်သူများသည် စာရွက်ကြီးတစ်ရွက်ပေါ် သို့မဟုတ် မြေကြီးပေါ်တွင် ရာသီအလိုက် ပြုပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန်အတွက် ဇယားကွက်များကို ရေးဆွဲရမည်။

- ရေးဆွဲရမည့်ခေါင်းစဉ်ဥပမာများကို ပုံတွင်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။
- ရရှိလာသောပြဿနာ၊ အခြေအနေ၊ လိုအပ်ချက်စသည်တို့အပေါ်တွင် မရှင်းလင်းသည်များကို ရှင်းလင်းအတည်ပြုချက်ရယူပါ။ တူညီသည်များကို စုစည်းပါ။
- အားလုံးပြီးလျှင် ပြန်လည်တင်ပြပြီး လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။

	ပြာသို	တပို့တွဲ	တပေါင်း	တန်ခူး	ကဆုန်	နယုန်	ဝါဆို	ဝါခေါင်	တော်သလင်း	သီတင်းကျွတ်	တန်ဆောင်မုန်း	နတ်တော်
ပိုးရွာသွန်းမှု		*	**	**	***	****	*****	*****	*	*	*	*
လယ်သာလုပ်ခွင်	*	**	***	*****	*****	****	***	**	*****	*****	**	****
လယ်တွင်းပြင်ပလုပ်ငန်း	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
အစားအစာ	****	***	*				**	**	*****	*****	*****	****
ရေရရှိမှု	*	*	**	***	****	****	****	***	*	*	*	*
ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	*	*			***	***						

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ပြဿနာသစ်ပင် (Problem Tree Analysis)

ပြဿနာသစ်ပင်ရေးဆွဲခြင်းသည် ရပ်ရွာတွင်ကြုံတွေ့နေရသည့် ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအပြင် အခြား ပြဿနာများကိုဖော်ထုတ်ပြီး ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ရန်အသုံးပြုသည်။ ထိုသို့ ရေးဆွဲရာတွင် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးအတွက် အဆင့်တစ်ခုပြီးမှတစ်ခုအတွက် စဉ်းစားရေးဆွဲရမည်။ အဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်သူ လူတစ်ဦး ချင်းစီ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် ထင်မြင်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ရန်လိုသည်။ ရပ်ရွာရှိ အခြေအနေများ၏ အကြောင်းရင်းများ နှင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကို ဝိုင်းဝန်း ဆွေးနွေး ဖော်ထုတ်နိုင်သည်။

- ပထမဦးစွာအကြောင်းရင်းခံ ပြဿနာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ရမည်။ ထိုပြဿနာကို ပြဿနာသစ်ပင် ၏ပင်စည်အဖြစ် သတ်မှတ်ပါ။
- စာရွက်ကြီးတစ်ခု သို့မဟုတ် မြေကြီးပေါ်တွင် သစ်ပင်ပုံရေးဆွဲပြီး ပင်စည်ပေါ်တွင် အကြောင်းရင်းခံ ပြဿနာကိုချရေးပါ။ ထိုပြဿနာကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ပုံပိုးသည့် အကြောင်းရင်းများကို အမြစ်များသဖွယ်ဖော်ထုတ်ပြီးထိုအကြောင်းရင်းပွားပြဿနာများကိုလည်း ထိုအမြစ်များပေါ်တွင်ရေးပါ။
- ထိုအကြောင်းရင်းပွားပြဿနာတစ်ခုချင်းစီ၏အောက်တွင် ထိုပြဿနာကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့် နောက်ထပ် ကြောင်းရင်းပွားပြဿနာများ ရှိနေသေးသည်ကို သတိပြုပါ။ ပြဿနာကို အဆင့်ဆင့်ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် အဓိက ပြဿနာဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းအရာကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- အားလုံးပြီးလျှင် ပြန်လည်တင်ပြပြီး လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ပါ။

ထိုသို့ ဖော်ထုတ်ရာတွင် ကျား/မ၊ ကြီး/ငယ်၊ ဘာသာရေး၊ ကြွယ်ဝမှု၊ ဩဇာအရှိန်အဝါ စသဖြင့် အုပ်စုပေါင်းစုံပါဝင်ခြင်းဖြင့် မတူညီသောလူအမျိုးမျိုးအတွက် ကွဲပြားသော ပြဿနာအမျိုးမျိုးကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုစိုက်မှုအရှိဆုံးနှင့် အခြေခံလူအများ၏ အသံများ ပါဝင်လာစေရန် အထူး သတိထားလုပ်ဆောင်သင့်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄) ဦးစားပေးပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူသတ်မှတ်ခြင်းနည်း (၁)

အများသဘောတူညီမှုဖြင့် ဦးစားပေးပြဿနာများဖော်ထုတ်ရာတွင် အများဆန္ဒအရသတ်မှတ်ရွေးချယ်ရန်မှာ အရေးကြီးပါသည်။ တက်ရောက်လာသူလူထုများသည်မိမိတို့ထင်မြင်ချက်များအတိုင်း ဦးစားပေးပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ အများသဘောတူ ဦးစားပေးပြဿနာများကို ထိရောက်စွာဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အောက်ပါနည်းလမ်းကိုအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ဇယားကွက်တွင်အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Matrix Scoring)

	Urgent	Not Urgent
Important	Problem 1	Problem 2
Not Important	Problem 3	Problem 4

အများသဘောတူသတ်မှတ်သည့် "စံ" များအခြေခံလျက် အကြောင်း ကိစ္စတစ်ချို့ကို အဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ အများသဘောတူဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အခက်အခဲရှိနိုင်သော်လည်း ခိုင်မာသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ပါသည်။

အစည်းအဝေးတက်လာသူများကို အောက်ပါတို့ဆောင်ရွက်ခိုင်းပါ

- ဇယားကွက် ရေးဆွဲခိုင်းပါ။ အဆင့် သတ်မှတ်မည့် ဖော်ထုတ်ရရှိသော ပြဿနာများ (ရုပ်ပုံ သင်္ကေတများပါ ဖော်ပြနိုင်လျှင်ဖော်ပြပေးရန်) ကို စာရွက်တိုများဖြင့် တစ်ခုချင်းချရေးပါ။
- ထိုပြဿနာများ အကွက်တစ်ခုချင်းမထည့်မီ စကားပိုင်းအတွင်းဆွေးနွေးရန်
 - ဥပမာ - ပြဿနာ (၁) - အရေးကြီး ချက်ချင်းဖြေရှင်းရန်လို
 - ဥပမာ - ပြဿနာ (၂) - အရေးကြီးသော်လည်း ချက်ချင်းဖြေရှင်းရန်မလို
 - ဥပမာ - ပြဿနာ (၃) - ချက်ချင်းဖြေရှင်းနိုင်သော်လည်းအရေးမကြီး
 - ဥပမာ - ပြဿနာ (၄) - အရေးလည်းမကြီး၊ ချက်ချင်းဖြေရှင်းရန်လည်းမလို

အထက်ပါအတိုင်းဆွေးနွေးခြင်းမှ ဖော်ထုတ်ရရှိသော အချက်များပေါ်မူတည်၍ ချက်ချင်းအရေးတကြီး ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သော ပြဿနာကို ရရှိနိုင်ပါသည်။¹¹

¹¹ International HIV/AIDS Alliance, "Tools together now! 100 participatory tools to mobilize communities for HIV/AIDS", May 2006

ဦးစားပေးပြဿနာများကို လူထုနှင့်အတူသတ်မှတ်ခြင်းနည်း (၂)

အများသဘောတူဆန္ဒယူနည်း (Norminal Group Process)

- ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့်သူအရေအတွက်သည် (၁၀) ဦးမှ (၁၅)ဦးခန့်သာဖြစ်သင့်သည်။
- အုပ်စု၏ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးနှင့် မှတ်တမ်းတင်မည့်သူတစ်ဦးစီကို ရွေးချယ်ရမည်။ ထိုသူများအနေဖြင့်လည်း ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်ရှိပါသည်။
- အုပ်စုခေါင်းဆောင်သည် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကိုရှင်းပြရမည်ဖြစ်သည်။
- အဖွဲ့ဝင်များမှ ခေါင်းစဉ်ပေါ်လိုက်ပြီး အဖြေများကို ဖြန့်ဝေထားသောစာရွက်ပေါ်တွင်ရေးချပါမည်။
- ရရှိလာသောပြဿနာ၊ အခြေအနေ၊ လိုအပ်ချက်စသည်တို့အပေါ်တွင် မရှင်းလင်းသည်များကို ရှင်းလင်းအတည်ပြုချက်ရယူပါ။
- တူသည်များကို စုစည်းပါ။
- ပြီးလျှင် ဦးစားပေးပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ရရှိထားသည့် ပြဿနာများအနက် တဦးချင်းစီမှ ဦးစားပေးအဆင့် (၅)မျိုးကို ဖော်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ပထမဦးစားပေးပြဿနာကို (၅)မှတ် ဒုတိယဦးစားပေးပြဿနာကို (၄)မှတ် စသည်ဖြင့် (၃)၊(၂)၊(၁) အမှတ်ပေးရွေးချယ်စေပါမည်။
- တဦးချင်းစီပေးထားသောအမှတ်များကို အခြေခံပြီး အမှတ်များကို စုစည်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ပြဿနာ (A) ပေးထားသောအမှတ်များ ၅+၄+၃+၅+၃+၂ = ၂၂ မှတ် ပြဿနာ (B) ပေးထားသောအမှတ်များ ၅+၃+၃+၄+၂+၁ = ၁၈မှတ် စသည်ဖြင့်အမှတ်အနည်းအများစာရင်းအသီးသီးပေါ်ထွက်လာမည်။
- ရရှိထားသော အမှတ်အနည်းအများစာရင်းကိုလိုက်ပြီး ပထမဦးစားပေး၊ ဒုတိယဦးစားပေး၊ တတိယဦးစားပေး စသည်ဖြင့်ပေါ်ထွက်လာမည်ဖြစ်သည်။¹²

¹² ဒေါက်တာသိန်းဆွေ၊ "မြို့နယ်အဆင့် အနုစိတ်စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း" ၂၀၁၅

နောက်ဆက်တွဲ (၅) ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်း

အမည် _____ ကျေးရွာ အမည် _____
 ရာထူး _____ ကျေးရွာအုပ်စု အမည် _____
 ရက်စွဲ _____ မြို့နယ် _____

၁။ ကျေးရွာ အခြေပြုမြေပုံ ရေးဆွဲ၍ ကျေးရွာ၏ အောက်ပါ အချက်အလက်များကို ဖော်ထုတ်သည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- ကျန်းမာရေး အထောက်အကူပြု အခြေခံ အဆောက်အအုံများ		
- လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ		
- ကျေးရွာအတွင်း နေထိုင်သူ တိုင်းရင်းသား အုပ်စုများ		
- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရရှိနိုင်မှု		
- ရောဂါဖြစ်ပွားမှုပုံစံများ		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၂။ ကျေးရွာလူထု အသံ နားထောင်ရန် အောက်ပါ နည်းလမ်းများ အသုံးပြုသည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- ရပ်ရွာလူထု ဆွေးနွေးပွဲ		
- ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲ		
- တစ်ဦးချင်း ဆွေးနွေးခြင်း		
- အခြား		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၃။ အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီ		
- ကျေးရွာအတွင်း ဩဇာရှိသူများ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ရှေ့မီနောက်မီ ပုဂ္ဂိုလ်များ		
- ကျေးရွာကျန်းမာရေးကော်မတီ		
- ရပ်ရွာလူထု အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ		
- သက်ဆိုင်ရာ အဓိက ပါဝင်ပါတ်သက်ဆက်နွယ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ		
- အခြား		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၄။ ကျေးရွာရှိ အောက်ပါ အုပ်စုများ၏ အသံများကို ထည့်သွင်း နားထောင်သည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- အမျိုးသမီးများ		
- မသန်စွမ်းသူများ		
- ဝင်ငွေနည်း မိသားစုများ		
- သက်ကြီးရွယ်အိုများ		
- လူငယ်များ		
- တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ		
- ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၅။ ဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်သူအားလုံး တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်နှင့် အခက်အခဲပြဿနာများကို လွယ်ကူစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အောက်ပါ နည်းကရိယာများ အသုံးပြုသည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- ကျေးရွာအခြေပြမြေပုံ ရေးဆွဲခြင်း		
- ရာသီအလိုက် ဖြစ်စဉ်ပြ ပြက္ခဒိန် ရေးဆွဲခြင်း		
- ပြဿနာ သစ်ပင်		
- အများသဘောတူဆန္ဒရယူခြင်း		
- Matrix Scoring ဖြင့်ဦးစားပေးပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း		
- အခြား		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၆။ ဦးတည်အုပ်စုများအားလုံးပါဝင် ဆွေးနွေးနိုင်ရန် အောက်ပါ နည်းလမ်းများ အသုံးပြုသည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား၊ လူငယ်၊ သက်ကြီးပိုင်း စသည်ဖြင့် အုပ်စုခွဲ၍ ဆွေးနွေးခြင်း		
- မသန်စွမ်းသူများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ (ဝါ) အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် အခက်အခဲ ရှိသူများနှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်း		
- ကျေးရွာရှိ ဝင်ငွေနည်း မိသားစုများ နှင့် လူငယ်များအပါအဝင် အလွှာအသီးသီး ပါဝင်နိုင်ရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း		
- ရွာသူရွာသားများ အဆင်ပြေစွာ တက်ရောက်နိုင်မည့် အချိန် ကို ရွေးချယ်၍ အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း		
- ရွာသူရွာသားများ အဆင်ပြေစွာ တက်ရောက်နိုင်မည့် နေရာ ကို ရွေးချယ်၍ အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၇။ ရပ်ရွာလူထုနှင့် ဆွေးနွေးပွဲပြီးမြောက်အောင်မြင်စေရန် အောက်ပါနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုသည်။

	ဟုတ်	မဟုတ်
- ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာအတွင်း ဩဇာရှိသူများ၊ ရှေ့မီနောက်မီ ပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခြင်း		
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းမဟုတ်သော အခြား ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခြင်း		
- အခြား		
အကြောင်းရင်း ဖော်ပြပေးပါရန်။		

၈။ ဆွေးနွေးပွဲမှ ထုတ်ဖော်ရရှိသည့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲပြဿနာများ (ဦးစားပေး အစီအစဉ်အလိုက်)

၁။
၂။
၃။
၄။
၅။
၆။
၇။

၉။ ဆွေးနွေးပွဲမှ ထုတ်ဖော်ရရှိသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးရာတွင် အဟန့်အတားဖြစ်စေသော ဘာသာစကားဆိုင်ရာ၊ ဓလေ့ထုံးစံဆိုင်ရာ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဆိုင်ရာ၊ အခက်အခဲပြဿနာများ (ဦးစားပေး အစီအစဉ်အလိုက်)

၁။
၂။
၃။
၄။
၅။
၆။

၁၀။ ကျေးရွာလူထုမှ အကြံပြုသည့် ပြဿနာဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများ။

၁။
၂။
၃။
၄။
၅။
၆။
၇။
၈။

၁၁။ ပြဿနာဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများအလိုက် အကောင်အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်

စဉ်	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်း	ရပ်ရွာလူထု၏ ထည့်ဝင်မှုများ	ရရှိနိုင်မည့် အခြားအရင်းအမြစ်များ	ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက် နိုင်မည့်အချိန်ကာလ	အကောင်အထည် ဖော်မည့်သူ	မှတ်ချက်
၁။						
၂။						
၃။						
၄။						
၅။						
၆။						

၁၂။ အခြား အကြံပြုချက်များ။

ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်များ

- 1) ဒေါက်တာထိန်ဝင်း “လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းဝန်ထမ်းများအတွက် လူထုဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေခံသဘောတရားများနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ”, ၂၀၁၂
- 2) ဒေါက်တာသိန်းဆွေ၊ “မြို့နယ်အဆင့် အနုစိတ်စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း”, ၂၀၁၅
- 3) Cornwall, A., “Participatory Research Methods: First Steps in a Participatory Process”, chapter 9 in Participatory Research in Health: Issues and Experiences (de Koning K, and Martin, M, eds), London and New Jersey: Zed Books, Ltd,1996
- 4) International HIV/AIDS Alliance, “Tools together now!” 100 participatory tools to mobilize communities for HIV/AIDS”, May 2006
- 5) Lisa Howard-Grabman and Gail Snetro, “How to mobilize communities for health and social change” Health Communication Partnership, June 2003
- 6) The Three Millennium Development Goal Fund Health for All Brochure, 2015
- 7) UNDP Human Development Report, 2014
- 8) World Bank, “Myanmar Essential Health Services Access Project, Community Engagement Planning Framework”, August, 2014

ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်သုံးမျိုးရန်ပုံငွေ (3MDG Fund) နှင့် ၎င်း၏ Collective Voices မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် ထုတ်ဝေပါသည်။

3MDG IS SUPPORTED BY

Australian Aid

DANIDA

EUROPEAN UNION

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Embassy of Switzerland in Myanmar

SWEDEN

UKaid
from the British people

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

3MDG IS MANAGED BY UNOPS